

<https://doi.org/10.52449/1857-4114.2022.39-1.08>

CZU: 796.012.2:373.3

IMPACTUL NIVELULUI DE DEZVOLTARE A CAPACITĂȚILOR COORDINATIVE ASUPRA REZULTATELOR ȘCOLARE ALE ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

Burlui Raluca Mădălina¹

<https://orcid.org/0009-0006-6373-9445>

Moisescu Petronel Cristian²

<https://orcid.org/0009-0006-4848-750X>

^{1,2}Universitatea “Dunărea de Jos” din Galați, România

Rezumat. O caracteristică importantă a capacității de învățare o reprezintă receptivitatea elevului față de asimilarea conținutului informațional, capacitatea de interpretare a acestor informații și dezvoltarea competențelor pe baza cunoștințelor însușite pentru rezolvarea unor probleme/situații similare.

Sub aspectul domeniului somato-psihic, elevul trebuie să dispună de o stare de sănătate optimă vârstei, integritate senzorială și dezvoltare fizică armonioasă. Dacă aceste cerințe nu sunt respectate, apar o serie de manifestări nedorite, dintre care cel mai frecvent observate sunt: agitația psihomotrică, atenția deficitară, oboseala, capacitatea redusă de îndeplinire a obiectivelor școlare.

Scopul prezentei cercetări este acela de a interveni în procesul instructiv – educativ pentru ca aceste probleme să nu se amplifice odată cu trecerea elevului în clasele superioare. De aceea, am încercat să aflăm dacă, acționând în sensul dezvoltării capacităților coordinative, putem influența rezultatele școlare anuale ale elevilor sub aspectul îmbunătățirii acestora.

Cuvinte-cheie: elevi, ciclul primar, rezultate școlare, capacități coordinative, educație fizică.

Introducere. Succesul școlar reprezintă alternativa optimă a randamentului școlar. Acesta este dat de pregătirea teoretică, dar și de capacitatea de a pune în practică aceste noțiuni, cu o eficiență optimă. Succesul școlar este exprimat prin evaluarea cu note de la 7 la 10 sau cu calificativul „bine” sau „foarte bine”, precum și prin obținerea de premii și diplome la activitățile desfășurate pe plan național, dar și internațional de natură practică: tehnico-științifice, cultural-artistice, sportive etc. Un alt aspect important al succesului școlar este dat de calitățile deosebite ale personalității elevilor, concretizate prin: capacități intelectuale (creativitate, imaginație, gândire abstractă, logică), capacitate de adaptare la mediul școlar și social, aptitudini remarcabile, dorința de autodepășire și de a performa etc.

Rezultatele școlare sunt influențate semnificativ de dificultățile de adaptare, de motivație, dar și de abilitățile cu care este

înzestrat elevul. Practica a demonstrat că, de cele mai multe ori, cu cât motivația este mai puternică iar activitatea este mai bine apreciată și recompensată, cu atât mai intensă este învățarea [8].

Eșecurile și succesele repetate pot reprezenta adevărate capcane pentru învățare, însă o atenție deosebită trebuie acordată succesului, deoarece acesta are influențe puternice asupra psihicului. Succesul determină elevul să conștientizeze strategiile folosite, iar bucuria resimțită are efecte profunde asupra psihicului, determinând satisfacție, încredere în forțele proprii și o expansiune a sinelui, dar, totodată, îi creează elevului și statutul de privilegiat.

În opinia autorilor Keeley, Thomas J. H., și Fox, Kenneth R. [5], randamentul școlar se evidențiază, în primul rând, prin evaluarea pregătirii teoretice și practice a elevilor, ca rezultat al aprecierii raportului dintre

conținutul învățământului regăsit în documentele școlare oficiale și cunoștințele de ordin teoretic și practic dobândite de către elevi.

Notarea reprezintă metoda de diferențiere a elevilor din punct de vedere valoric, în funcție de rezultatele obținute, prin atribuirea de note de la 1 la 10 sau de calificative: „insuficient”, care reprezintă echivalentul notei 3-4, „suficient” - echivalentul notelor 5-6, „bine” - echivalentul notelor 7-8 și „foarte bine”, care echivalează cu notele 9-10. Notarea cu calificative face parte din reforma curriculară care „a adus așa-zisele îmbunătățiri ale sistemului de evaluare pentru clasele I-IV [6].

O altă dimensiune a randamentului școlar poate fi evidențiată de evaluarea personalității elevilor, sub toate aspectele acesteia. Făcând abstracție de dimensiunea intelectuală evaluată prin note, randamentul școlar face referire și la evaluarea capacităților psihice, care cuprind: memoria, imaginația, gândirea, nivelul de inteligență, creativitate, motivație, aptitudini etc. Randamentul școlar în ceea ce privește calitățile enumerate anterior necesită un sistem complex de evaluare, alcătuit dintr-un set de teste minuțios elaborat.

Aprecierea rezultatelor școlare este concretizată, de obicei, prin notare. Nota reprezintă o etichetare a rezultatelor învățării, un indicator care se asociază cu atingerea unui obiectiv al randamentului școlar.

Profesorul Gilbert de Landsheere consideră că nota reprezintă „aprecierea sintetică ce traduce evaluarea unei performanțe în domeniul învățământului” [4].

Vasile Pavelcu (1976), citat de C. Cucoș, consideră că nota îndeplinește mai multe funcții [2]:

- de informare (atât pentru elevi, cât și pentru părinți);
- de reglare a procesului de învățare;
- educativă, datorită interiorizării aprecierii și creșterii nivelului aspirațional al elevului;

- terapeutică, cu rol motivațional, atunci când sunt acordate puncte „în plus”;

- patogenă, prin apariția stresului psihic, când vorbim despre insucces.

Condițiile de viață actuale impun un ritm alert și un volum mare de activități în condiții variate și în continuă schimbare. Pentru îndeplinirea acestor condiții se cere o manifestare a istețimii, agerimii, capacității de concentrare, vitezei de reacție, preciziei și raționalizării mișcărilor din punct de vedere biomecanic.

Sbenghe, T. definește coordonarea astfel: „combinarea activității unui număr de mușchi în cadrul unei scheme de mișcare continuă, lină, executată în condiții normale” [7].

După Epstein, J. citat de Albu, C., Albu, A., coordonarea reprezintă „învățarea unei capacități motrice fundamentale ce permite asocierea la maxim a mișcărilor celor 4 membre” [1].

Teoreticieni ai domeniului precum Dragnea, A., Bota, A. și Rață, G., apreciază coordonarea ca fiind o aptitudine psihomotrice complexă, având ca bază celelalte aptitudini psihomotrice și care interrelaționează cu deprinderile și priceperile motrice. Coordonarea este considerată o aptitudine motrice complexă, deoarece poate fi abordată sub multiple aspecte [3, 6].

Capacitățile coordinative reprezintă un cumul al posibilităților de manifestare în ceea ce privește coordonarea și suplețea în execuția mișcărilor fizice, ele fiind condiționate de capacitatea de a dirija, prelua și elabora abilități motrice, care au la bază plasticitatea sistemului nervos, dar și eficiența sistemului muscular.

Experiențele motrice ale copiilor de vârstă școlară mică sunt esențiale pentru fixarea noțiunilor de spațialitate și repere temporale, elemente fundamentale în dezvoltarea inteligenței, dirijând gândirea psihomotrice. Ele se desfășoară astfel: „mișcărilor sunt strâns legate de psihic, iar psihicul, strâns legat de mișcări care îi condiționează dezvoltarea”. Având în vedere

cele afirmate anterior, concluzia care se desprinde este următoarea: mișcarea reprezintă rezultatul gândirii, adică un produs al proceselor psihice, dar și un factor de modelare a acestora.

Metode și procedura cercetării

Metodele care au stat la baza prezentei cercetări au fost următoarele:

- a) Analiza literaturii de specialitate;
- b) Observația pedagogică;

- c) Metoda statistico-matematică de prelucrare a datelor cifrice;

- d) Metoda grafică și tabelară.

Pentru verificarea ipotezei de lucru a fost elaborată o programă, care cuprinde o gamă diversificată de mijloace, pentru dezvoltarea capacităților coordinative ale elevilor clasei a III-a. Am ales trei dintre capacitățile coordinative pe care să le analizăm, raportând rezultatele lor la performanța școlară a elevilor.

Tabelul 1. Evoluția capacităților de coordonare

Nr. crit.	Denumirea testului	Capacități coordinative	Cls III	
			Ti	Tf
1.	Conducerea mingii de baschet (sec)	Coordonarea mișcărilor	14,85	13,89
2.	Tapping Test (pct)	Simțul ritmicității	40,69	47,49
3.	Testul hexagon (sec)	Orientare spațio - temporală	14,46	13,97

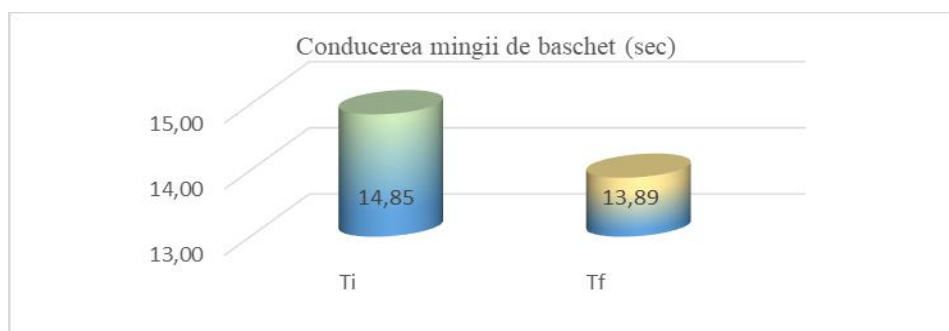

Fig. 1. Evoluția rezultatelor pentru testul „conducerea mingii de Baschet

La proba „conducerea mingii de baschet”, la testarea inițială, media aritmetică este 14,85 sec., iar la testarea finală - 13,89 sec, diferența dintre cele două medii aritmetice la această probă fiind de 0,96 sec. Abaterea standard are valori de 2,38 la testarea inițială față de 2,63 - la testarea finală. Abaterile

standard nu au valori mari, de unde rezultă că gradul de împrăștiere a rezultatelor în jurul valorilor centrale nu este mare. Pentru coeficientul de variabilitate au fost obținute valori de 16,0% la testarea inițială și de 18,81% - la cea finală, fapt ce reflectă un grad mediu de omogenitate.

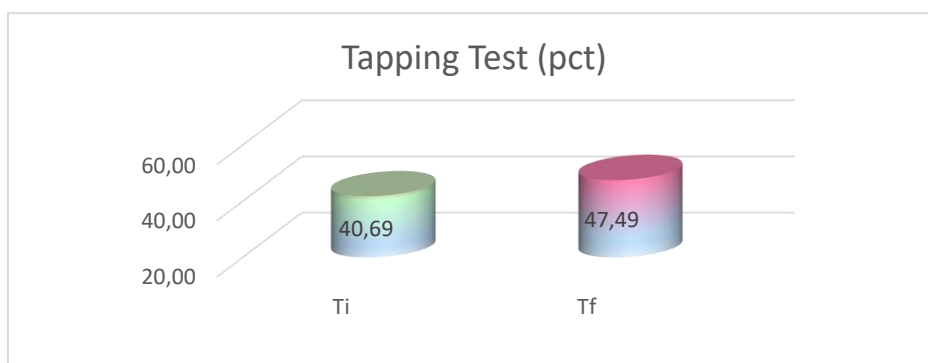

Fig. 2. Evoluția rezultatelor pentru Tapping Test

La proba Tapping Test, am obținut o medie aritmetică de 40,69 pct. la testarea inițială, iar la testarea finală valoarea este de 47,49 pct., diferența dintre cele două medii aritmetice la această probă fiind de 6,8 pct. Abaterea standard are valori de 8,55 la testarea inițială, față de 8,21 - la testarea finală.

Valorile nu sunt mari, de unde rezultă că gradul de împrăștiere a rezultatelor în jurul valorilor centrale este mic. Pentru coeficientul de variabilitate au fost obținute valori de 21,01% la testarea inițială și de 17,29% la testarea finală, această valoare indicând un grad mediu de omogenitate.

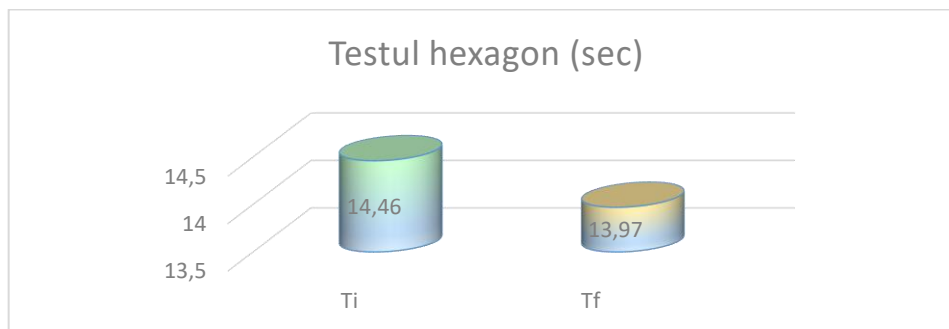

Fig. 3 Evoluția rezultatelor la Testul hexagon

La Testul în hexagon, am obținut o medie aritmetică de 14,46 sec. la testarea inițială, iar la finală - de 13,97 sec, diferența dintre cele două medii aritmetice fiind de 0,49 sec. Abaterea standard este aceeași atât la testarea inițială, cât și la cea finală, ea fiind de 2,39. Abaterea standard nu are valori mari, de unde rezultă că gradul de împrăștiere a rezultatelor în jurul valorilor centrale nu este mare. Pentru coeficientul de variabilitate au fost obținute valori de 16,59% la testarea inițială și de 17,10% - la cea finală, această

valoare indicând un grad mediu de omogenitate.

Pentru o evaluare cât mai corectă a performanțelor școlare ale elevilor, aceștia au fost notați cu calificative, dar și cu note. Dintre toate disciplinele studiate, am ales trei, și anume: „Comunicare în limba română” (CLR), „Matematică și explorarea mediului” (MEM) și „Limba engleză”, deoarece aceste discipline au fost studiate de la intrarea acestora în clasa pregătitoare.

Tabelul 2. Evoluția randamentului școlar

Disciplina	Nota	
	Ti	Tf
Comunicare în limba română	8.50	9.35
Matematică și explorarea mediului	8.77	9.48
Limba engleză	9.18	9.60

La disciplina „Comunicare în Limba Română”, grupa experimentale a obținut la testarea inițială, o medie aritmetică de 8,50, iar la cea finală - de 9,35. Diferența dintre cele două medii este de 0,85. Abaterea standard are valori de 1,23 la testarea inițială față de 0,86 - la cea finală. Abaterile standard nu au valori mari, de unde rezultă că gradul de împrăștiere

a rezultatelor în jurul valorilor centrale nu este mare. Coeficientul de variabilitate este de 15% la testarea inițială și de 9% - la cea finală, acest aspect demonstrând că în cadrul acestei discipline, deși gradul de omogenitate la testarea inițială este mediu, la cea finală valoarea lui scade, deci aceasta a fost îmbunătățită considerabil.

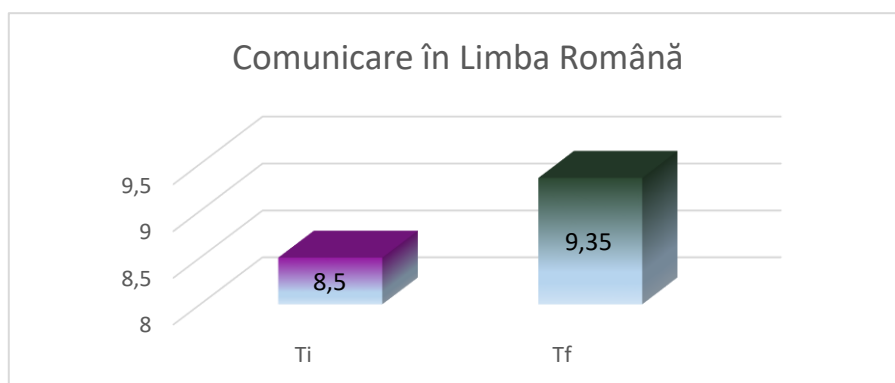

Fig. 4. Evoluția randamentului școlar la disciplina „Comunicare în limba română”

La disciplina „Matematica și explorarea mediului”, la testarea inițială a fost obținută o medie aritmetică de 8,77, iar la cea finală de 9,48. Diferența dintre cele două medii este de 0,71. Abaterea standard are valori de 1,10 la testarea inițială și de 0,84 - la cea finală. Deoarece abaterea nu are valori mari, putem afirma că gradul de împrăștiere a rezultatelor

în jurul valorilor centrale nu este mare. Coeficientul de variabilitate este de: 13% la testarea inițială și de 9% - la cea finală, fapt ce demonstrează că, în cadrul acestei discipline, deși gradul de omogenitate la testarea inițială este mediu, la cea finală valoarea lui scade, fapt ce demonstrează că omogenitatea colectivului a fost îmbunătățită.

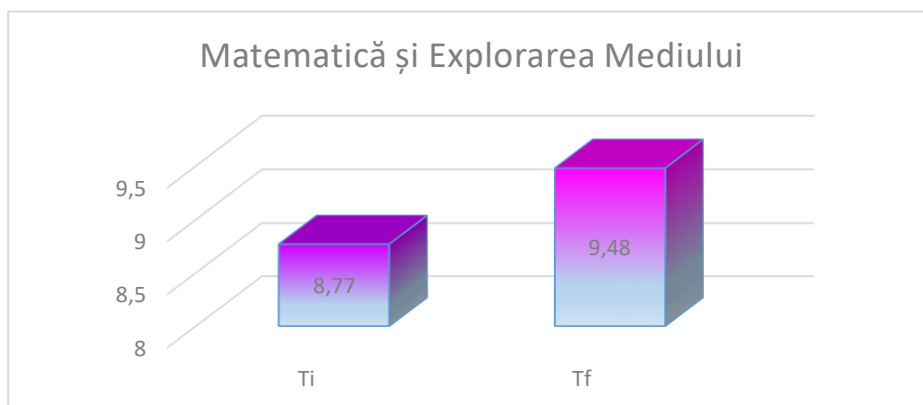

Fig. 5 Evoluția randamentului școlar la disciplina „Matematică și explorarea mediului”

Pentru disciplina „Limba engleză”, la testarea inițială a fost înregistrată o medie de 9,18, iar la cea finală de 9,60. Diferența dintre cele două medii constituie 0,42. Abaterea standard are valori de 0,97 la testarea inițială, față de 0,56 - la cea finală, valori care demonstrează că gradul de împrăștiere a rezultatelor în jurul valorilor centrale nu este

mare. Coeficientul de variabilitate înregistrează valori de 11% la testarea inițială și de 6% - la cea finală, valori care demonstrează că, în cadrul acestei discipline, deși gradul de omogenitate la testarea inițială este mediu, la cea finală scade, aspect care demonstrează că omogenitatea colectivului a fost îmbunătățită.

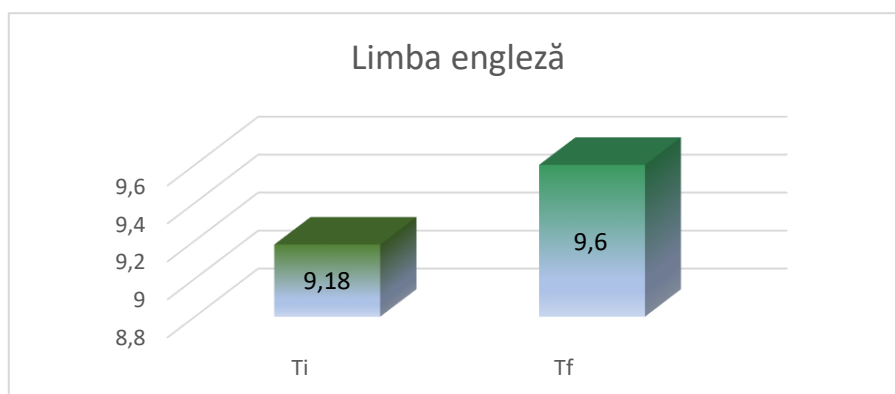

Fig. 6. Evoluția randamentului școlar la Limba Engleză

Concluzii:

Ca rezultat al desfășurării prezentei cercetări, am ajuns la concluzia că dezvoltarea capacităților coordinative prezintă beneficii atât în planul fizic cât și în sfera psihică. Au fost observate evoluții pozitive atât ale capacităților coordinative ale elevilor, cât și ale rezultatelor școlare la disciplinele selectate spre analiză.

Astfel, în ceea ce privește capacitățile coordinative, rezultate foarte bune au obținut:

- 23 de elevi, dintre care 9 sunt și 14 băieți, pentru coordonarea mișcărilor, testul „conducerea mingii de baschet”;
- 22 de elevi, dintre 10 fete și 12 băieți, pentru simțul ritmicității, testul „Tapping test”;
- 28 de elevi, dintre care 12 fete și 16 băieți, pentru orientarea spațio – temporală, testul hexagon.

Elevii care au obținut rezultate foarte bune, evidențiate prin note de zece la disciplinele selectate se prezintă astfel:

- „Comunicare în limba română” – 16 elevi, dintre care 10 fete și 6 băieți;
- „Matematică și explorarea mediului” – 19 elevi, dintre care 11 fete și 8 băieți;
- „Limba engleză” – 19 elevi, inclusiv 11 fete și 8 băieți;

Aceste rezultate demonstrează că majoritatea elevilor care au rezultate remarcabile pentru capacitățile coordinative, de regulă, au rezultate foarte bune și la alte discipline, de aici rezultând că o dezvoltare optimă a capacităților de coordonare are influențe majore și asupra performanțelor școlare.

Referințe bibliografice:

1. ALBU, C., ALBU, A. (1999). *Psihomotricitatea*. Iași: Ed. Spiru Haret. p. 12.
2. CUCOȘ, C. (2002). *Pedagogie*. Iași: Ed. Polirom. Ediția a II a revăzută și adăugită. p. 39.
3. DRAGNEA, A., BOTA, A. (1999). *Teoria Activităților Motrice*. București: Ed. Didactică și Pedagogică R.A. p. 243.
4. GILBERT de LANDSHEERE. (1975). *Evaluarea continuă a elevilor și examenele*. București: Ed. Didactică și pedagogică. p.13.
5. KEELEY, THOMAS, J. H. and FOX, KENNETH R. (2009). The impact of physical activity and fitness on academic achievement and cognitive performance in children. In: *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 2:2, 198 — 214 disponibil pe <http://dx.doi.org/10.1080/17509840903233822>, accesat la data de 19.04.2021.
6. RAȚĂ, G. (2008). *Didactica Educației fizice și Sportului*, Iași: Editura Prim. p. 90.
7. SBENGHE, T. (1987). *Kinetologie profilactică, terapeutică și de recuperare*, București: Ed. Medicală. p. 287.
8. VERZA, E. (1993). *Psihologia vârstelor*. Ed. Hyperion XXI. p. 75.